

The logo consists of an orange square with the text 'SO CIUS.' in black, bold, sans-serif font. 'SO' is on the top line and 'CIUS.' is on the bottom line.

SO
CIUS.

The logo consists of a purple circle with the text 'steunpunt sociaal-cultureel werk' in black, sans-serif font, arranged in three lines.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Hoorzitting commissie cultuur

Fred Dhont, directeur

Gie Van den Eeckhaut, coördinator

19 januari 2023

Uitgangspunt

Uitgangspunt

- Standpunt Socius in Commissie Cultuur 1 juni 2017.
- Standpunt 2020 Socius n.a.v. de beleidsintenties Vlaamse Regering.
- Op **korte** termijn optimalisering van het decreet.
- Op **langere** termijn, na doorloop van een aantal cycli, een evaluatie en bijsturing van het decreet in functie van zijn doelstellingen.

Wat volgens ons van belang is

7 aandachtspunten – 11 vragen

7 aandachtspunten – 11 vragen

1. Belang van het continueren van een historische lijn in het beleid
2. Een beleidskader dat aansluit bij evoluties in het veld
3. Een beleidskader dat een balans zoekt tussen continuïteit en vernieuwing
4. Een open, dynamisch mechanisme van financiering
5. Voluit kiezen voor een kwalitatieve benadering
6. Projectmiddelen voorzien
7. Afstemming op andere beleidskaders

1. Continueren van een historische lijn in het beleid

- Het belang van dit decreet: de erkenning van het belang van de civiele samenleving binnen een democratie en het doel deze civiele samenleving te versterken.
- Continuering van een sterke historische lijn: 50 jaar Vlaams sociaal-cultureel beleid.
- Uniek vanuit internationaal perspectief.

1. Continueren van een historische lijn in het beleid

Vraagstuk 1: Invulling 'van de autonome beslissingsbevoegdheid' door de Vlaamse regering?

- MVT – enerzijds
 - "De subsidieerbaarheid van een organisatie hangt niet af van de inhoudelijke keuzes die een organisatie maakt maar wordt gerelateerd aan de kwaliteit van de inhoudelijke en zakelijke aspecten van de sociaal-culturele werking"
 - "Eerder dan het landschap te willen vormgeven is het decreet geënt op het mogelijk maken en stimuleren van een dynamisch en divers landschap"
- MVT – anderzijds
 - "De finale inhoudelijke afweging en de bepaling van het subsidiebedrag berusten zonder beperking bij de Vlaamse regering"
 - "Bij de subsidiekeuze en beslissingen zal rekening gehouden worden met de breedte van het draagvlak en de maatschappelijke relevantie van de organisatie"

1. Continueren van een historische lijn in het beleid

Vraagstuk 1: Invulling ‘van de autonome beslissingsbevoegdheid’ door de Vlaamse regering?

- Wat zal de basis vormen voor, en hoe zal de Vlaamse regering invulling geven aan, de notie ‘breedte van het draagvlak en maatschappelijke relevantie’?
- Hoe zal met het loslaten van de grendels en begrenzingen in het decreet de bepaling van de hoogte van de subsidie-enveloppe gebeuren?
- Wat met de onzekerheid die dit meebrengt voor organisaties?

1. Continueren van een historische lijn in het beleid

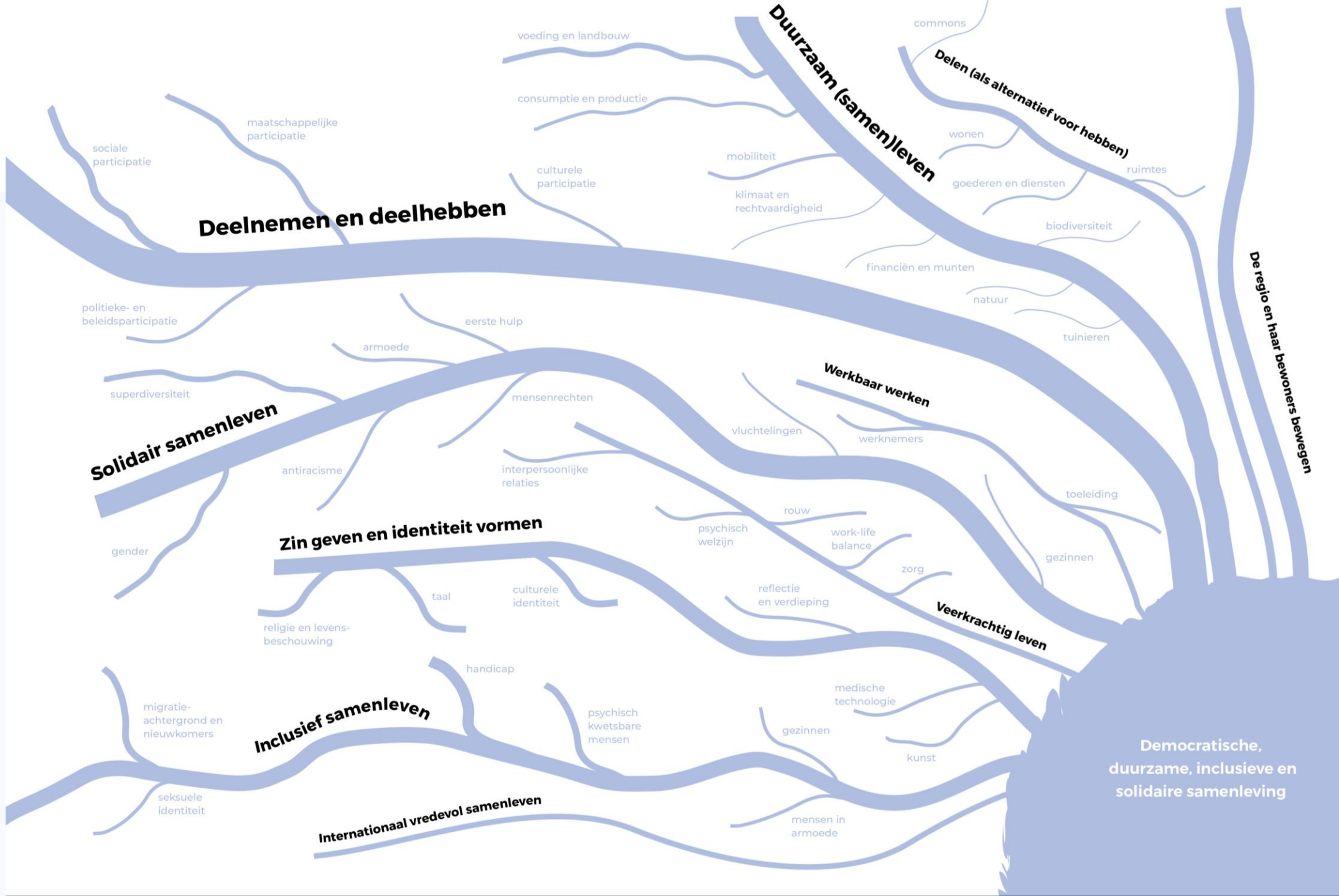
Vraagstuk 2: Invulling niet-gesegregeerde samenleving

- Het belang van inclusie in een samenleving die in toenemende mate gekenmerkt wordt door diversiteit.
- Vraag: het 'bruggen bouwen' als subsidievoorwaarde wordt beperkt tot het diversiteitskenmerk 'etnisch-cultureel':
 - Wat zegt onderzoek?
 - Definitie van 'etnisch-culturele'?
 - Waarom de focus op het diversiteitskenmerk etnisch-culturele en niet op andere diversiteitskenmerken in de beoordeling van de subsidievoorwaarde?

2. Het belang van een beleidskader dat aansluit bij evoluties in het veld en de samenleving

Uitgangspunten:

- Hybridisering van organisaties en sectoren: kunnen loslaten van de formats.
- Ruimte voor evoluties in maatschappelijke thema's en uitdagingen.
- Rollen en functies als 'identiteitskenmerk' van sociaal-culturele volwassenenorganisaties weerhouden en verhelderd in het voorliggend ontwerp van decreet.

2. Het belang van een beleidskader dat aansluit bij evoluties in het veld en de samenleving

Het veld vandaag: 3 gerichtheden

- **Doelgroeporganisaties (57)**
zetten zich in voor een specifieke groep in de samenleving (doel- of kansengroep) en expliciteren dat ook in hun missie.
- **Thema-organisaties (61)**
focussen op een specifiek maatschappelijk vraagstuk en stellen dit centraal in hun missie. Ze kunnen zich daartoe tot diverse doelgroepen richten.
- **Regio-organisaties (13)**
focussen met het oog op een duurzame, solidaire, inclusieve en democratische samenleving op een regio en zetten zich in voor diverse bewoners(groepen) ervan.

Gekozen functiemixen voor lopende beleidsperiode

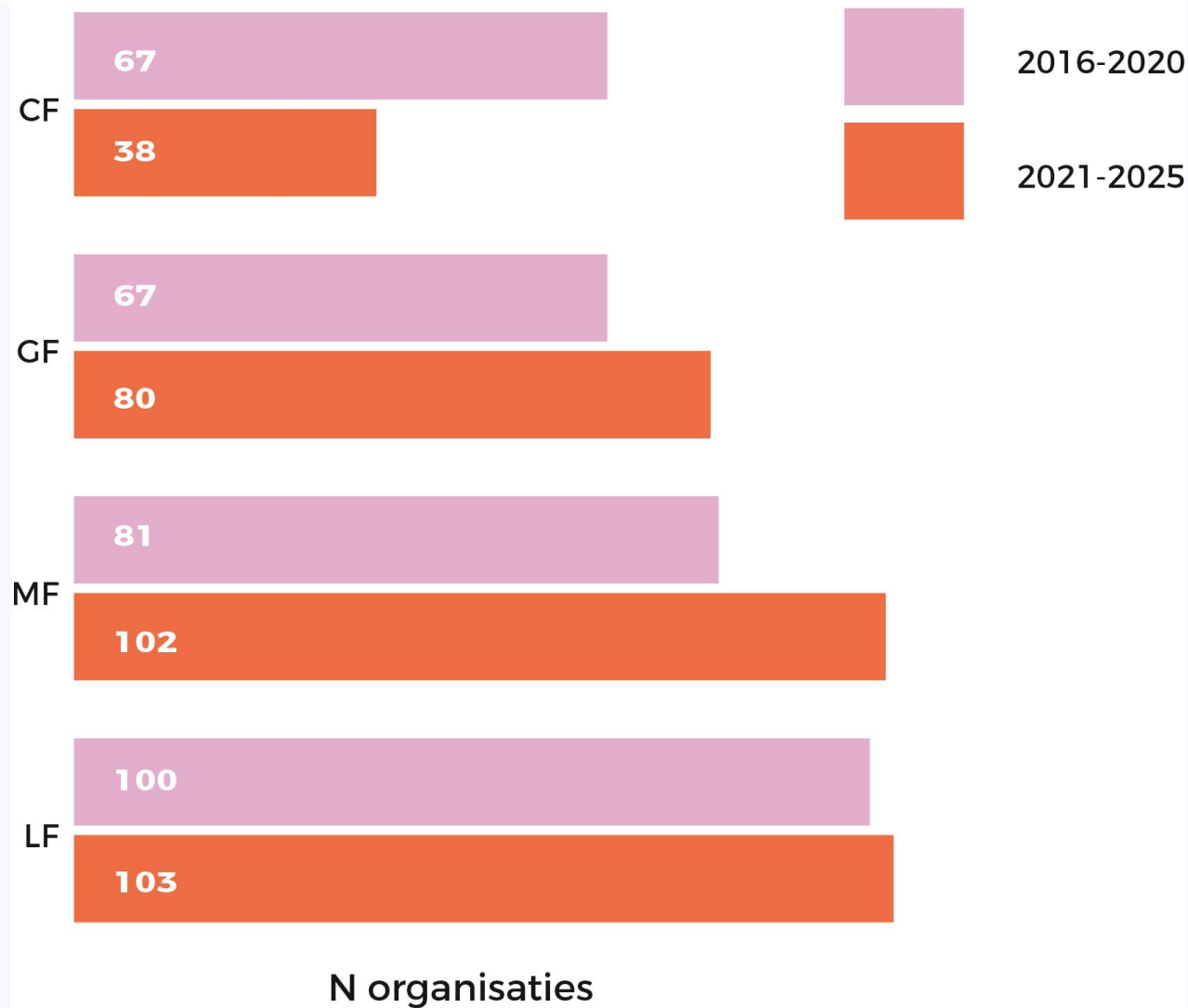

FUNCTIEMIX	Aantal landelijk	Aantal regionaal
LF+GF+MF	33	
LF + MF	30	
CF+LF+GF+MF	25	13
GF+MF	11	
LF+GF	6	
CF+LF	5	
CF+LF+GF	4	
CF+MF	3	
CF+GF	1	
TOTAAL	118	13

Verschuivingen in functiemix tegenover voorgaande beleidsperiode

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

3. Balans tussen continuïteit en vernieuwing

- Vaststelling 1: continuïteit
 - 100 landelijke organisaties zetten hun werking voort
 - = Erkenning 'langetermijnprocessen' voor impact en maatschappelijke verandering.
 - = De erkenning van kwaliteit in de sector op basis van visitatie en beoordeling.
- Vaststelling 2: vernieuwing
 - Uitstroom: na visitatie in 2019 uitstroom van 7/9 organisaties, geen uitstroom na beoordeling in 2020 (16 negatieve adviezen voor reeds erkende organisaties niet gevolgd).
 - Instroom sinds aanvang beleidsperiode 2021-2025: 18 van de 39 aanvragers zijn erkend en gesubsidieerd met bedragen tussen de 150.000 en 172.500 euro.

3. Balans tussen continuïteit en vernieuwing

Vraagstuk 3: Vernieuwing en de balans tussen instroom en uitstroom?

- Ofwel continuering plus instroom: dan mechanisme van extra middelen versterken.
- Ofwel instroom en uitstroom in balans houden binnen de natuurlijke groei van de begroting.

3. Balans tussen continuïteit en vernieuwing

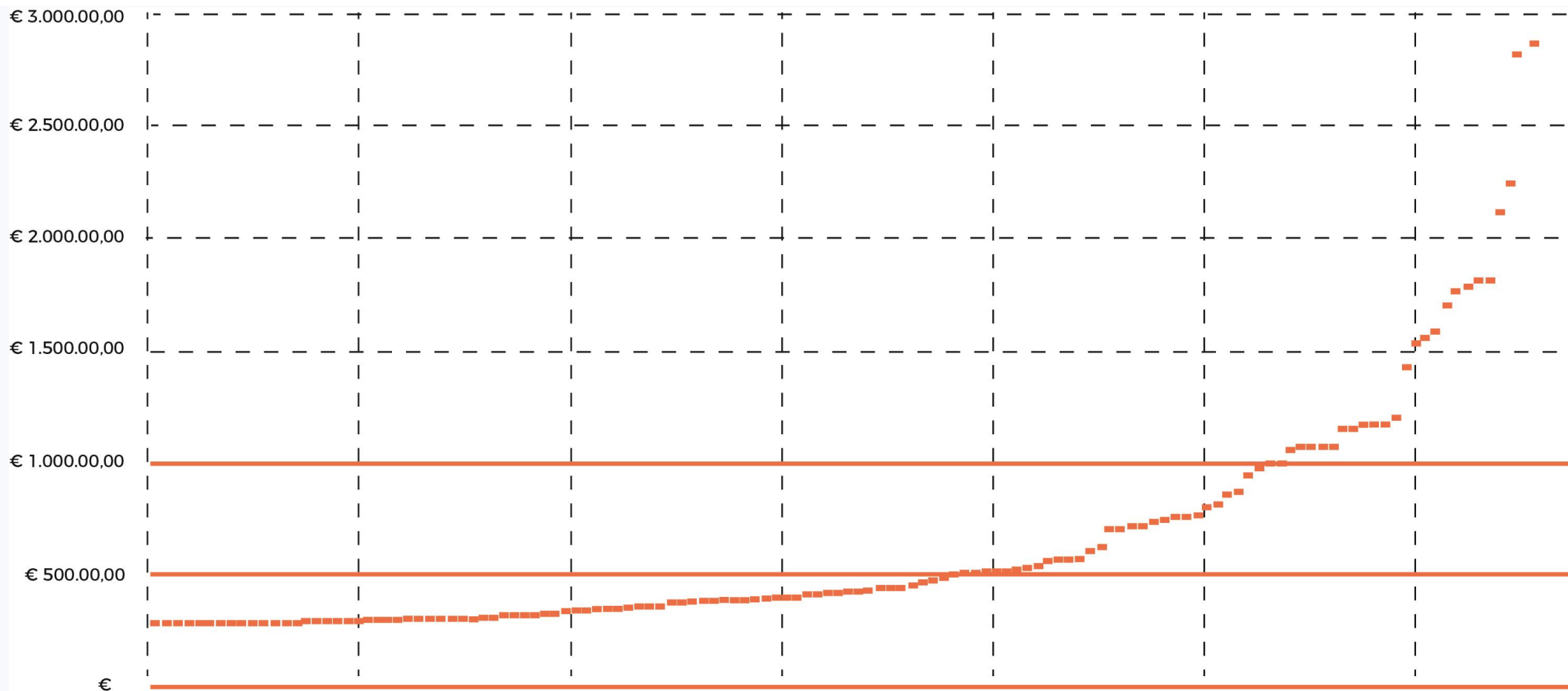
Vraagstuk 4: Denken over een getrapte instroom?

- Nu: projectenregeling of landelijke erkenning.
- Van kandidaat instromers in het decreet:
 - Wordt direct een aantoonbare werking van 2 jaar op landelijk niveau verondersteld. Deze schaal is voor hen de grootste uitdaging.
 - Gaat om organisaties in groeifase waarvan de werking niet altijd een 'projectkarakter' heeft.
 - Beloftevolle organisatie blijven omwille van schaalvraagstuk onder de radar.
- Andere decretale hefboom mogelijk?
 - Bv.: start-up regeling met begeleiding door incubator, gevolgd door toetsing?

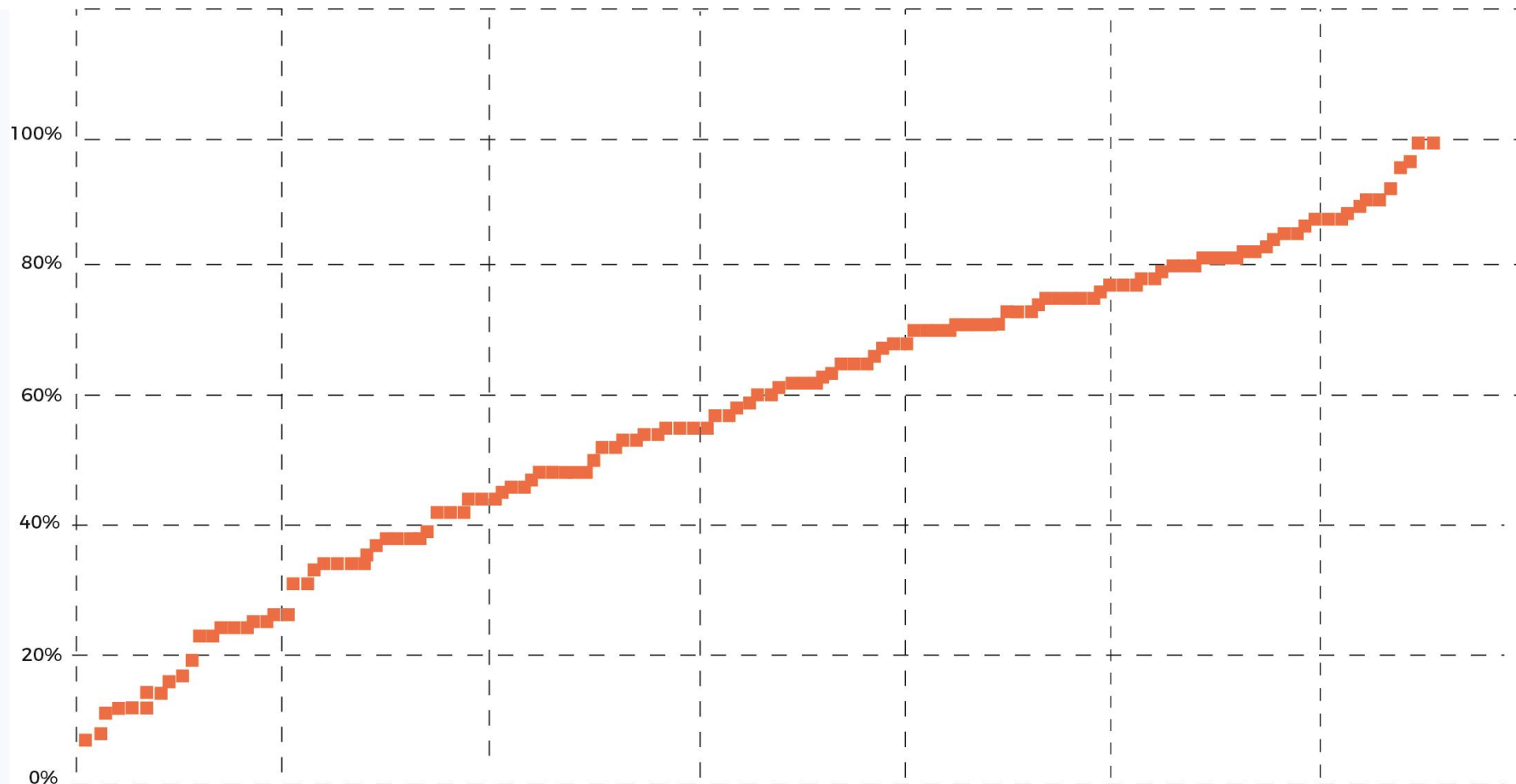
4. Dynamisch mechanisme van financiering

- Vaststelling:
 - ‘Subsidiespanning’ is groot.
 - Kwestie ‘billijkheid’: geen grote herijking bij eerste beoordelingsronde decreet 2017.

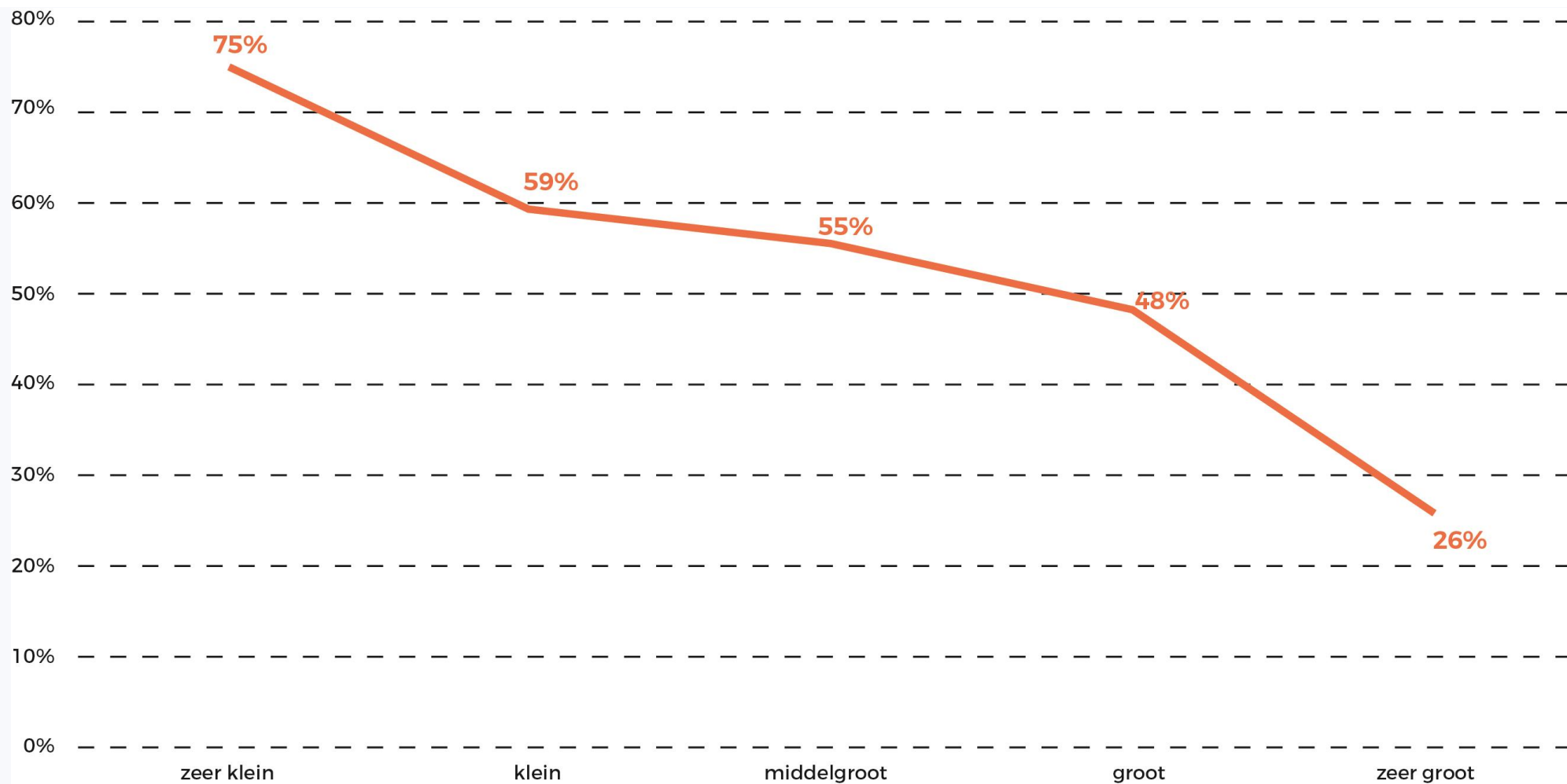
Spreiding van de toegekende subsidies

Subsidieafhankelijkheid

Subsidieafhankelijkheid in relatie tot grootte

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

4. Dynamisch mechanisme van financiering

Vraagstuk 5: Kleine organisaties, grote verwachtingen?

- Zijn de laagste subsidiecategorieën wel congruent met de verwachtingen over werking en kwaliteit vanuit het beleidskader?
 - 150.000 tot 250.000 euro: 2 tot 3 personeelsleden.
 - Hoge verwachtingen inzake beleidsplanning, kwaliteit en rapportering.

4. Dynamisch mechanisme van financiering

Vraagstuk 6: Inflatie en ingeschreven bedragen

- 150.000 euro is hetzelfde bedrag als 2017: door inflatie minder waard (koopkracht -16 %).
- Personeelskosten en werkingskosten stijgen door inflatie sterker dan de verhoging door indexering doorgevoerd door Vlaamse overheid.
- Leidt tot permanente uitholling: maakt (kleine) organisaties kwetsbaar.

5. Voluit kiezen voor een kwalitatieve benadering

Uitgangspunt decreet: We subsidiëren wat bijdraagt aan de doelstelling van het decreet en wat de kwaliteitstoets doorstaat.

- Kwaliteitstoetsing: cyclus met evaluatie van bestaande werking en beoordeling van toekomstige werking op basis van ingediend beleidsplan.
- Voorwaarde: kwaliteit van de kwaliteitsbeoordeling.
- Positieve evolutie in het ontwerp van decreet:
 - Optimalisatie van het beoordelingskader: helder, transparant.
 - Remediëring: terugbrengen tot 1 jaar i.p.v. 2.

5. Vult kiezen voor een kwalitatieve benadering

Vraagstuk 7: Wat is het effect van verminderde beoordelingslast externe experts op kwaliteit van de kwaliteitsbeoordeling?

- Minder en minder intensief beroep doen op externe experts (als gevolg van evaluatie van vorige visitatieronde en de eerste beoordelingsronde).
- Minder 'ogen' en minder tijd beschikbaar voor peerreview.

5. Voluit kiezen voor een kwalitatieve benadering

Vraagstuk 8: Voldoende middelen vrijgemaakt in het departement voor de uitvoering van het decreet?

- Grotere bevoegdheid departement:
 - Volwaardig lid commissies
 - Voorbereiding van commissies en commissieleden
 - Waken over de inhoudelijke en vormelijke gelijkwaardigheid van de adviezen
- Uitvoering decreet is kerntaak departement: uitvoerbaar binnen de middelen en beschikbaarheid van personeel?

6. Projectmiddelen

- Vaststelling:
 - in het decreet van 2017 fungeerde de projectenregeling als opstap naar erkenning en subsidiëring voor verschillende organisaties (N=6).
- In voorliggend decreet:
 - niet-combineerbaarheid als gevolg van herijking sectordecreet. Projectmiddelen enkel voor onder dit decreet niet-erkende organisaties.

6. Projectmiddelen

Vraagstuk 9: Heroverwegen niet-combineerbaarheid?

- Vreemde situatie:
 - Bv. een kunstenorganisatie kan wel indienen, hoewel gesubsidieerd vanuit eenzelfde departement.

6. Projectmiddelen: in relatie tot internationale werking

Subsidies internationaal:

- Positief: verankeren van internationale uitwisseling.
- Karakter van een 'opstapje': 'deelname' staat centraal.

6. Projectmiddelen: in relatie tot internationale werking

Vraagstuk 10: projectmiddelen voor internationale projecten of internationale werking?

- Analogie met kunstendecreet: internationale presentatie of projecten?
- Toegang tot deze subsidie ook voor onder dit decreet erkende organisaties?

7. Afstemming op andere beleidskaders

Regiodecreet

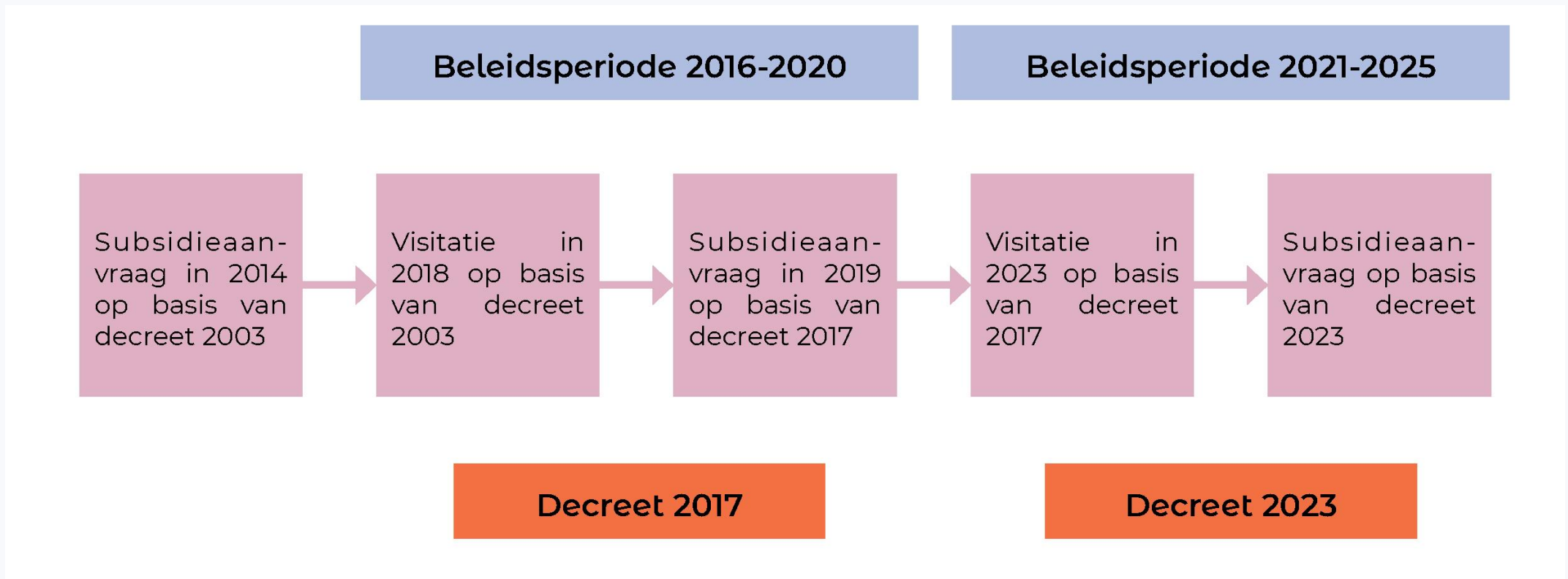
- Impact op de regionale organisaties
- Impact op cultuurbeleid an sich

Vraagstuk 11: Nood aan visietraject over complementair cultuurbeleid?

Tot slot: decretale rust

De laatste 5 jaar voor u geschetst vanuit het perspectief van een organisatie

Nood aan rust en ruimte voor ‘het echte werk’

- Vaststelling:

Veel veranderingen de voorbije vijf jaar en de mogelijke impact daarvan op organisaties en de sector zorgen in toenemende mate voor onzekerheid in de sector.

Tot slot: evaluatie decreet op langere termijn

- Nagaan of beleidsintenties en krachtlijnen geformuleerd in 2017 ook gewenste effecten hebben op het terrein.
- Vraagt gericht verzamelen van gegevens i.f.v. evaluatievragen:
 - Engagement
 - Plan van aanpak